

Č.j. MK 85551/2019 OULK

Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky

Úvod

Regionální funkce knihoven, poskytované podle § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), v platném znění¹, vycházejí z účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven. Zaručují občanům dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky a přispívají k vyrovnání rozdílů v kvalitě těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.

Centrem systému knihoven je Národní knihovna České republiky (dále jen „Národní knihovna“), která vykonává koordinační, odborné, informační, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti. V jejich rámci podle § 9 odst. 2 písm. g) knihovního zákona také celostátně metodicky řídí výkon regionálních funkcí a vyhodnocuje jejich plnění. V jednotlivých krajích podle § 11 odst. 3 a 4 knihovního zákona plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji krajská knihovna². Úkolem kraje je zajistit z peněžních prostředků svého rozpočtu plnění těchto funkcí.

V návaznosti na knihovní zákon vydává Ministerstvo kultury metodický pokyn k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Jeho účelem je přispět ke sjednocení postupu při výkonu regionálních funkcí knihoven a vytvoření příznivých podmínek pro poskytování podpůrných služeb základním knihovnám.

Obsah:

1. Vymezení pojmů
2. Cíle regionálních funkcí knihoven
3. Úloha krajské knihovny
4. Úloha knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí
5. Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí
6. Úloha provozovatele obsluhované knihovny
7. Úloha obsluhované knihovny
8. Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven
9. Standard pro výkon regionálních funkcí knihoven

¹ Zákon 257/2001 Sb. ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). Dostupné z: https://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provadecci-prepisy

² Funkci krajské knihovny plní v Jihomoravském kraji Moravská zemská knihovna v Brně, zřízená Ministerstvem kultury, a na území hlavního města Prahy Městská knihovna v Praze, zřízená hlavním městem Prahou.

10. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven
11. Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

Příloha:

Formulář výkazu výkonu a financování regionálních funkcí

1. Vymezení pojmů

1. **Krajská knihovna** je součástí systému knihoven, plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven, je garantem kvalifikačního růstu pracovníků knihoven v kraji.
2. **Pověřená knihovna** je základní knihovna, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která na základě smlouvy uzavřené s krajskou knihovnou plní regionální funkce v rozsahu a na území smlouvou vymezeném. Součástí této smlouvy je jmenovitý seznam obsluhovaných knihoven. Funkci pověřené knihovny může plnit také krajská knihovna.
3. **Obsluhovaná knihovna** je základní knihovna, zapsaná v evidenci knihoven Ministerstva kultury, nebo její pobočka, které poskytují veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona. Provozovatel pověřené knihovny uzavírá s provozovatelem obsluhované knihovny smlouvu o poskytování regionálních funkcí, v níž je obsluhovaná knihovna označena jako jejich příjemce.
4. **Neprofesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně.
5. **Profesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně.
6. **Pobočka** je lokálně vyčleněná část základní knihovny, je organizační součástí této základní knihovny a pracuje pod jejím vedením.
7. **Provozovatel knihovny** je fyzická nebo právnická osoba, která svým jménem a na svoji odpovědnost poskytuje veřejné knihovnické a informační služby.³
8. **Regionální funkce** jsou funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb.

2. Cíle regionálních funkcí knihoven

1. Zajištění dostupnosti a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky v souladu s celostátní koncepcí rozvoje knihoven.
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí s přihlédnutím k jejich specifikům.
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů a v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních

³ U menších knihoven provozovaných obcí je provozovatel knihovny většinou totožný se zřizovatelem.

- služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky (dále Standard veřejných knihovnických a informačních služeb)⁴
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.
 5. Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji.
 6. Efektivní využití veřejných finančních prostředků.
 7. Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi⁵.
 8. Udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionu.
 9. Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání)⁶.

3. Úloha krajské knihovny v systému regionálních funkcí knihoven

Krajská knihovna plní a koordinuje regionální funkce v kraji, zejména:

1. Při výkonu regionálních funkcí krajská knihovna spolupracuje s Knihovnickým institutem Národní knihovny a Sekcí pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR.
2. Zpracovává krajskou koncepci rozvoje knihovnictví a koncepci vzdělávání pracovníků knihoven v kraji a koordinuje vzdělávání knihovníků v kraji.
3. Spolupracuje s krajem a jeho orgány, zejména s krajským úřadem a navrhuje výši dotace a její rozdělení.
4. Přípravuje a uzavírá smlouvy s pověřenými knihovnami o přenesení výkonu regionálních funkcí.
5. Podílí se na naplňování regionálních funkcí, zejména:
 - 5.1. Poskytuje poradenství a konzultace, vykonává metodické návštěvy v obsluhovaných knihovnách.
 - 5.2. Vyhodnocuje statistiku knihovnických činností za celý kraj.
 - 5.3. Hodnotí činnost knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby v kraji a toto hodnocení vydává v podobě výroční zprávy.
6. Vyplňuje výkaz o výkonu a financování regionálních funkcí v kraji s údaji ke dni 31. 12. (viz příloha).
7. Zpracovává výroční zprávu o výkonu regionálních funkcí knihoven v kraji (viz článek 7).
 - 7.1. Provádí sběr dat za kraj, vytváří krajský sumář výkazu a v elektronické formě jej nejpozději do 15. 3. následujícího roku odesílá Knihovnickému institutu NK ČR.
 - 7.2. V termínu daném krajem (krajským úřadem) zasílá zprávu o plnění regionálních funkcí příslušnému odboru krajského úřadu a zveřejňuje ji na svých webových stránkách. Do 15. 3. následujícího roku tuto zprávu zasílá Knihovnickému institutu Národní knihovny.

⁴ Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/2019_metodicky_pokyn_mk_vkis-11473.pdf

⁵ *Standard pro dobrý knihovní fond: metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky*. 1. vydání. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2017. 20 stran. ISBN 978-80-7050-689-9. Dostupné také z: <https://ipk.nkp.cz/docs/standard-pro-dobry-knihovni-fond>

⁶ Koncepce celoživotního vzdělávání knihovníků (CŽV). *Knihovna plus* [online], 2017, **13**(1) [cit. 2018-06-21]. ISSN 1801-5948. Dostupné z: <https://knihovnaplus.nkp.cz/archiv/2017-01/informace-a-konference/koncepce-celozivotniho-vzdelavani-knihovniku-czv>

8. Ve dvouletých intervalech vyhodnocuje plnění Standardu veřejných knihovnických a informačních služeb a Standardu pro dobrý knihovní fond⁷.
9. Vytváří informační základnu pro výkon regionálních funkcí kraje.
 - 9.1. Buduje krajský webový portál pro knihovny a jejich pracovníky.
 - 9.2. Ve spolupráci s pověřenými knihovnami vytváří a aktualizuje adresář knihoven v kraji a podílí se na aktualizaci celostátního adresáře.
 - 9.3. Buduje knihovní fond odborné literatury z oblasti knihovnictví, informační vědy a souvisejících oblastí.
 - 9.4. Vydává metodické pokyny, případně knihovnický časopis, zpravodaj apod.
10. Zajišťuje celoživotní vzdělávání pracovníků knihoven v kraji a jejich informovanost o vývoji oboru.⁸
 - 10.1. Organizuje porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven, vzdělávací akce, semináře, školení aj. aktivity.
11. Je distribučním centrem pro rozšiřování materiálů potřebných pro rozvoj knihovnictví v kraji.
12. Je krajským centrem meziknihovnických služeb
13. Může vykonávat regionální funkce v rámci svého regionu přímo, aniž by jejich výkonem pověřila další knihovnu v kraji.
14. Propaguje příklady dobré praxe, oceňuje úspěchy knihoven.

Kromě regionálních funkcí vymezených tímto standardem vykonává krajská knihovna a jí pověřené knihovny další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb.

4. Úloha knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí

Pověřená knihovna plní regionální funkce v okruhu své působnosti, zejména:

1. Spolupracuje s krajskou knihovnou, zúčastňuje se metodických porad.
2. Připravuje a uzavírá smlouvy s obsluhovanými knihovnami k výkonu regionálních funkcí.⁹
3. Zveřejňuje seznam obsluhovaných knihoven, zejména způsobem umožňujícím dálkový přístup.
4. Poskytuje nabídku služeb vymezenou tímto metodickým pokynem, dle smluv mezi pověřenou a obsluhovanou knihovnou je odborně zajišťuje.
5. Zpracovává výkaz o výkonu a financování regionálních funkcí a výroční zprávu za příslušný region.
6. Účastní se průzkumů a šetření v oblasti knihovnických služeb, výkonů knihoven a souvisejících oblastí.
7. Vede ekonomickou agendu, související s výkonem regionálních funkcí.

⁷ Standard pro dobrý knihovní fond: metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky. 1. vydání. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2017. 20 stran. ISBN 978-80-7050-689-9. Dostupné také z: <https://ipk.nkp.cz/docs/standard-pro-dobry-knihovni-fond>

⁸ Koncepte celoživotního vzdělávání knihovníků (CŽV). Knihovna plus [online], 2017, 13(1) [cit. 2018-06-21]. ISSN 1801-5948. Dostupné z: <https://knihovnaplus.nkp.cz/archiv/2017-01/informace-a-konference/koncepce-celozivotniho-vzdelavani-knihovniku-czv>

⁹ Pokud knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí nemá právní subjektivitu, uzavírá smlouvy její provozovatel.

8. V rámci metodické pomoci poskytuje knihovnám poradenství, doporučuje postupy při zacházení s knižním fondem (aktualizace, obnova a vyřazování¹⁰, zavádění ICT technologií, zpracování rozborů knihovnických činností).
9. Zajišťuje odborné knihovnické zaškolení nových pracovníků, organizuje porady obsluhovaných knihoven, vzdělávací akce, semináře aj. vzdělávací aktivity.
10. Po skončení kalendářního roku zpracovává roční statistické výkazy Kult MK (12-01) za svůj region a předává je krajské knihovně.
11. Vede prokazatelnou evidenci o službách poskytnutých obsluhovaným knihovnám.
12. Propaguje příklady dobré praxe, oceňuje úspěchy obsluhovaných knihoven.

5. Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí

Výběr knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí provádí krajská knihovna na základě stanovených kritérií, jejichž cílem je zajistit odpovídající úroveň vykonávaných regionálních funkcí takto vybraných knihoven.

1. K tomu, aby knihovna mohla být pověřenou knihovnou, je třeba souhlasu jejího provozovatele. Provozovatel knihovny vytváří prostorové, personální a finanční podmínky pro výkon regionálních funkcí a spolupráci knihoven všech typů v rámci vymezeného regionu.
2. Pověřená knihovna prokazuje vysokou odbornou úroveň své činnosti, zejména:
 - 2.1. dodržuje národní standardy v oboru knihovnictví a informační vědy, např. katalogizační pravidla RDA¹¹, authority, Standard VKIS⁴ a další,
 - 2.2. kontinuálně buduje kvalitní knihovní fond včetně elektronických informačních zdrojů,
 - 2.3. má vytvořen kvalitní systém zpracování knihovních fondů a tvorby katalogů,
 - 2.4. provozuje automatizovaný knihovní systém, který respektuje všeobecné a knihovnické standardy a odpovídá nárokům dlouhodobé krajské koncepce rozvoje knihovnických a informačních služeb,
 - 2.5. předává a přebírá bibliografické záznamy do/ze Souborného katalogu ČR CASLIN,
 - 2.6. nabízí širokou škálu knihovnických a informačních služeb,
 - 2.7. zajišťuje kvalitní meziknihovní výpůjční, reprografické a informační služby pro vymezený region,
3. Pověřená knihovna má odpovídající kapacity k poskytování regionálních funkcí, zejména:
 - 3.1. pro zajištění výkonu regionálních funkcí je vyčleněn odpovídající počet pracovních úvazků, v rozsahu pokrytém finančními prostředky na výkon regionálních funkcí,
 - 3.2. pro poskytování odborných konzultací a poradenství zaměstnává kvalifikované pracovníky zejména v těchto oblastech:
 - 3.2.1 pro vedení ekonomické agendy, účetnictví, pracovní právní otázky, žádosti o dotace, jejich realizace a vyúčtování atd.,
 - 3.2.2 v oblasti výpočetní techniky a využívání informačních technologií v knihovnách,
 - 3.2.3 pro zajištění provozu regionálního automatizovaného knihovního systému pro knihovny svého regionu,
 - 3.2.4 pro zajištění akvizice, zpracování a uchování všech druhů dokumentů výměnného fondu,
 - 3.2.5 má minimálně jednoho pracovníka se znalostí anglického jazyka,

¹⁰ Viz Standard pro dobrý knihovní fond.

¹¹ Sada směrnic pro knihovní katalogizaci. Dostupné z: <https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/standard1>

- 3.3. pro zajištění účasti svých pracovníků na vzdělávání, koordinačních a poradních aktivitách v rámci kraje a na celostátních poradách k problematice regionálních funkcí.
4. Má vytvořen informační základ pro poskytování regionálních funkcí, zejména:
 - 4.1. sleduje dění v oboru knihovnictví a informační vědy, je členem elektronických knihovnických konferencí¹² a dle potřeby i dalších speciálních elektronických konferencí,
 - 4.2. má na svých webových stránkách sekci určenou knihovnám, kde prezentuje informace a potřebné materiály pro knihovny a jejich provozovatele ve smluvním okruhu a zveřejňuje výkaz o výkonu a financování regionálních funkcí doplněný hodnocením využití přidělené dotace.
5. Má zajištěny specifické provozní podmínky pro výkon regionálních funkcí, zejména:
 - 5.1. skladové kapacity pro výměnný fond,
 - 5.2. dopravu pro potřeby výkonu regionálních funkcí (rozvoz knihovního fondu a dalších materiálů potřebných pro rozvoj knihovnictví v obsluhovaném regionu).

Minimální počet obsluhovaných knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje v rámci vymezeného regionu služby, stanoví krajská knihovna. Vychází přitom z charakteru regionu, celkového počtu obyvatel a knihoven, kvality a dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb na daném území a úrovni spolupráce mezi knihovnami.

6. Úloha provozovatele obsluhované knihovny

1. Zajišťuje vhodné prostory a interiérové vybavení odpovídající hygienickým a provozním normám pro činnost knihovny v obci.¹³
2. Zabezpečuje moderní technické vybavení a podmínky k zavádění nových technologií a knihovnicko-informačních služeb.
3. Hradí náklady spojené s provozem knihovny.
4. Ve spolupráci s vedením pověřené knihovny řeší personální podmínky zajištění knihovnických služeb, podporuje další vzdělávání pracovníků knihovny, zejména účast na odborných knihovnických akcích pořádaných pověřenou knihovnou, krajskou knihovnou, případně dalšími organizacemi.
5. Podporuje komunitní aktivity knihovny a spolupráci s jinými organizacemi v místě.
6. Umožňuje pracovníkům pověřené knihovny vstup do knihovny v souvislosti s výkonem regionálních funkcí knihoven, podporuje spolupráci knihoven.

7. Úloha obsluhované knihovny

1. Vede řádnou knihovnickou dokumentaci podle odborných pokynů pracovníků pověřené knihovny (např. statistické údaje o činnosti knihovny).
2. Zúčastňuje se porad, přednášek, seminářů a dalších vzdělávacích akcí.
3. Pracuje s výměnným fondem dle pokynů pověřené knihovny.

¹² Např. konference „Knihovna“, „Region“, „Vzdělávání“ atd. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/adresare-e-konference/diskusni-konference>

¹³ Technická normalizační informace TNI ISO/TR 11219 (01 3715) – Informace a dokumentace – kvalitativní podmínky a základní statistika pro budovy knihoven – plocha, funkčnost, design. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2014. 164 s.

Doporučení pro výstavbu, rekonstrukci a zařizování knihoven zřizovaných a/nebo provozovaných obcemi na území České republiky [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2012 [cit. 2018-06-20].

Dostupné z: https://ipk.nkp.cz/docs/Doporučení_Vystavba_07_05_2012DEF.pdf

4. Spolupracuje při zavádění a aktualizaci automatizovaného knihovního systému.
5. Pravidelně provádí revizi knihovního fondu dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), v platném znění, a prováděcí vyhlášky 88/2002 Sb.¹⁴
6. Po skončení kalendářního roku zpracovává a předkládá pověřené knihovně roční statistický výkaz o knihovně (Kult MK 12-01).
7. Podílí se na kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivitách v místě svého působení, k tomu účelu spolupracuje s fyzickými a právníckými osobami a zájmovými skupinami v místě.

8. Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven

1. Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí knihoven lze poskytnout z rozpočtu kraje do rozpočtu příspěvkové organizace kraje (krajské knihovny) nebo provozovateli pověřené knihovny v kraji, na kterou byl výkon regionálních funkcí přenesen, z rozpočtu kraje do rozpočtu obce.
2. Provozovateli pověřené knihovny lze tyto finanční prostředky poskytnout pouze na činnosti vymezené ve smlouvě o přenesení regionálních funkcí¹⁵.
3. Výši finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven stanoví kraj v souladu s krajskou koncepcí či stanovenými zásadami pro výkon regionálních funkcí. Zohlední se aktuální inflace a valorizace mzdových prostředků¹⁶.
4. Rozdělení finančních prostředků každoročně navrhuje krajská knihovna ve spolupráci s krajem, po projednání s pověřenými knihovnami.
5. Při rozdělení finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven se vychází z rozsahu a obsahu regionálních funkcí, které pověřené knihovny vykonávají. Přihlíží se k regionálním rozdílům a cílům stanoveným koncepcí rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v kraji.
6. Prioritní oblasti poskytování finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven stanoví krajská knihovna po projednání s pověřenými knihovnami.
7. Pokud není rozhodnuto jinak¹⁷ nebo pokud nedojde k dohodě, rozdělí kraj finanční prostředky určené na zajištění regionálních funkcí knihoven na svém území takto:
 - 7.1. Z celkových finančních prostředků se odečte částka pro krajskou knihovnu na regionální funkce vykonávané v krajském měřítku (poradenská a konzultační činnost, krajská statistika knihovnických činností, vzdělávání knihovníků a další).
 - 7.2. Po odečtení částky podle 7.1 se postupuje následovně:

Z částky, která představuje 55% zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednoho obyvatele kraje, přičemž se pro účely výpočtu odečte od celkového počtu obyvatel v kraji počet obyvatel krajského města kromě obyvatel integrovaných částí (tj. těch, v nichž pracuje pobočka městské knihovny, splňující kritéria neprofesionální knihovny). Každé pověřené knihovně

¹⁴ ČESKO. Vyhláška č. 88/2002 Sb. Ministerstva kultury k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 39. Dostupné také z: https://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provade-ci-prepisy/Zakon257Vyh.htm

¹⁵ Zákon č. 257/2001 Sb., § 11, odst. 4: Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou formu.

¹⁶ Informace o aktuální inflaci: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace

¹⁷ Jednotlivé kraje mohou mít zpracovány vlastní směrnice či postupy na rozdělení financí pro výkon regionálních funkcí.

přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu obyvatel území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednoho obyvatele kraje.

Z částky, která představuje 45 % zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednu základní knihovnu provozovanou obcí (včetně poboček) v kraji. Každé pověřené knihovně přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu základních knihoven provozovaných obcí (včetně poboček) na území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednu základní knihovnu provozovanou obcí v kraji.

Krajské knihovně, která vykonává regionální funkce také v konkrétním regionu, aniž by v něm pověřila výkonem regionálních funkcí další knihovnu, náleží nad rámec částky stanovené podle 7.1 také finanční prostředky, vypočtené pro daný region podle 7.2.

Krajská nebo pověřená knihovna může v rámci výkonu regionálních funkcí knihoven zajistit vybrané konkrétní služby (např. nákup, zpracování knihovních fondů nakoupených z prostředků obce, revizi knihovních fondů, konzultaci, distribuci výměnných fondů apod.) na základě zvláštního smluvního vztahu s provozovatelem jiné profesionální knihovny v kraji.¹⁸

9. Standard pro výkon regionálních funkcí knihoven

Pro zajištění rovnoměrného výkonu regionálních funkcí v systému knihoven¹⁹ se stanoví standard jednotlivých druhů služeb, jimiž jsou regionální funkce naplňovány. Standard upravuje kvalitativní a kvantitativní parametry výkonu těchto služeb. Při jeho aplikaci se přihlíží ke konkrétním podmínkám a specifikům jednotlivých krajů a jejich regionů. Standard představuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány regionální funkce krajskými a pověřenými knihovnami:

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor
2. Statistika knihovnických činností
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny (obce) a jejich distribuce
7. Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit
8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

¹⁸ Např. na základě objednávky služeb.

¹⁹ Pokud je použit termín „knihovna“, vztahuje se toto označení na všechny knihovny evidované u Ministerstva kultury podle zákona č. 257/2001 Sb.

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor

Název služby	Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor
Strategický cíl	Podpora zajištění všestranné kvality a rozvoje knihovnických a informačních služeb v knihovnách kraje
Charakteristika činnosti	<p>Poskytování odborných konzultací, rad a referencí, včetně metodických návštěv, a to ze všech oblastí knihovnické a informační činnosti a oblastí souvisejících s poskytováním veřejných knihovnických a informačních služeb, provozováním knihovny a nezbytných podpůrných činností. Praktická pomoc při řešení odborných problémů (především knihovnám malých obcí). Například</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora při zpracování rozvojové strategie knihovny, • zaškolování knihovníků (knihovnické činnosti, služby uživatelům, práce s automatizovaným knihovním systémem), • metodická pomoc při budování knihovnických a informačních fondů, využívání meziknihovnických služeb, souborných katalogů a elektronických zdrojů, • metodická pomoc při zavádění ICT (např. antivirové a kancelářské programy), • metodická pomoc s tvorbou webové stránky knihovny, • metodická pomoc při zpracování projektů předkládaných do výběrových dotačních řízení, • metodická pomoc knihovnám zapojeným do soutěže Vesnice roku, • metodická pomoc při zpracování plánů, rozborů, koncepcí knihoven, • metodická pomoc při řešení problematiky právní, ekonomicko-hospodářské, provozní, • konzultace k výstavbě, rekonstrukci a vybavení knihovny ve spolupráci s Metodickým centrem pro výstavbu a rekonstrukci knihoven Moravské zemské knihovny v Brně²⁰, • podpora informovanosti veřejnosti a zřizovatelů o dění v obsluhovaných knihovnách.
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Knihovny na území kraje, jejich zřizovatelé
Periodicita	Průběžně, metodická návštěva zpravidla 1 - 2x ročně v každé obsluhované knihovně provozované obcí v kraji
Termíny	Dle plánu i aktuální potřeby
Poznámky	<p>Jednou z forem poradenské a konzultační služby v rámci výkonu regionálních funkcí je webová stránka určená obsluhovaným knihovnám a také vydávání zpravodaje. Aktivně jsou využívány všechny formy elektronické komunikace.</p> <p>Podobu výkazu o metodické návštěvě stanoví krajská knihovna.</p>

²⁰ <https://mcvrk.mzk.cz/>

2. Statistika a hodnocení činnosti knihoven

Název služby	Statistika knihovnických činností
Strategický cíl	Včasné, úplné a přesné shromáždění statistických údajů o činnosti obsluhovaných knihoven v kraji, jejich zpracování, vyhodnocení a využívání výsledků, hodnocení činnosti knihoven
Charakteristika činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Metodická i praktická pomoc obsluhovaným knihovnám v kraji při zpracování statistických výkazů, sběr dat ze zpravodajských jednotek (základních knihoven), kontrola dat a jejich zpracování (uložení, sumarizace, analýza a další vyhodnocení), využívání výsledků. • Vyhodnocování Standardu veřejných knihovnických informačních služeb (dále VKIS), konzultace k benchmarkingu knihoven, pomoc s uskutečněním průzkumů spokojenosti uživatelů • Zpracování výroční zprávy včetně výkazů výkonu a financování regionálních funkcí za příslušný region • Každoroční aktualizace údajů v Adresáři knihoven spravovaném NK ČR
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny v kraji, pověřené knihovny, krajská knihovna, zřizovatelé uvedených knihoven, NIPOS – Národní a poradenské středisko pro kulturu, Národní knihovna ČR, Ministerstvo kultury
Periodicita	1x ročně v termínu daném zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, ²¹ zpracování výkazů, využití průběžně
Termíny	leden, únor, březen - zpracování výkazů a sumářů, využití průběžně
Poznámka	V návaznosti na vyhodnocování standardu VKIS se doporučuje realizovat i ocenění nejlepších knihoven nebo knihovníků v rámci kraje.

²¹ ČESKO. Zákon č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 19, 1995. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-89>

3. Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Název služby	Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
Strategický cíl	Zajištění celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru jako podmínky dalšího rozvoje knihoven, vzájemné spolupráce a koordinace knihoven
Charakteristika činnosti	Vzdělávací akce, koordinační porady
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Pracovníci knihoven na území kraje
Periodicita	2x ročně porady ředitelů/pracovníků pověřených knihoven 1x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven 1x ročně porady, příp. semináře knihovníků neprofesionálních obsluhovaných knihoven Další vzdělávací akce (semináře, školení aj.) zajišťující nabídku odborného vzdělávání v rozsahu 48 hodin všem knihovníkům profesionálních a v rozsahu 8 hodin všem knihovníkům neprofesionálních knihoven v kraji Objem vzdělávacích akcí pro pracovníky specializovaných knihoven není specifikován
Termíny	Dle plánu vzdělávání stanoveného krajskou a pověřenou knihovnou s využitím nabídky institucí poskytujících vzdělávání knihovníků
Poznámka	Krajská knihovna v návaznosti na celostátní koncepci vytvoří plán zabezpečení profesního vzdělání a ve spolupráci s pověřenými knihovnami koordinuje vzdělávací aktivity v rámci kraje.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace

Název služby	Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace
Strategický cíl	Zajištění kvalitních, aktuálních a odborně zpracovaných knihovních fondů a jejich efektivní využití v obsluhovaných knihovnách kraje
Charakteristika činnosti	Akvizice, katalogizace a technická úprava výměnného fondu, tvorba souborů, jejich distribuce do knihoven, evidence pohybu výměnného fondu, aktualizace a vyřazování výměnných fondů
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny, které o tuto službu požádají
Periodicita	Minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 60 svazky, resp. 120 svazků ročně
Termín	Průběžně

Poznámky	<p>Výměnný fond je dílčím knihovním fondem knihovny, která výměnný fond vytváří. Výměnný fond podléhá režimu evidence, revize a vyřazování knihovního fondu podle § 16 a § 17 knihovního zákona.</p> <p>Výměnný fond je možné v rámci aktualizace fondu obsluhovaných knihoven trvale deponovat v obsluhované knihovně.</p>
----------	---

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Název služby	Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
Strategický cíl	Zajištění revize a aktualizace knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách v kraji podle vyhlášky č. 88/2002 Sb., k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve lhůtách podle § 16 knihovního zákona.
Charakteristika činnosti	Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách, tj. při fyzické revizi, obsahové prověrce, dohledávkách, opravách, aktualizaci knihovního katalogu a dalších evidencí, zpracování protokolů o výsledku revize
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Neprofesionální knihovny a knihovny s pracovním úvazkem nejvýše 1,0 v kraji, případně další knihovny, které o tuto službu požádají
Periodicita	1x za 5 let
Termíny	Dle plánu revizí pro obsluhovaný region (revize řádné i mimořádné), pouze u knihoven evidovaných Ministerstvem kultury podle knihovního zákona.
Poznámka	V rámci automatizace obsluhovaných knihoven a nasazování regionálních knihovních systémů se doporučuje směřovat k přechodu na automatizované vykonávání revizí v rámci kraje.

6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny (obce) a jejich distribuce

Název služby	Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny (obce) a jejich distribuce
Strategický cíl	Zajištění kvalitní akvizice a zpracování knihovních fondů Motivace ke zvyšování objemu doplňování knihovních fondů a/nebo k zajištění finanční spoluúčasti provozovatelů knihoven (obcí) při tvorbě výměnných knihovních fondů
Charakteristika činnosti	Akvizice, profilace, katalogizace a technická úprava knihovního fondu, jeho distribuce do knihoven, provádění odpisů
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny regionu, na základě uzavřené smlouvy
Periodicita	Dodávání zpracovaných knihovních fondů pověřenou knihovnou dle uzavřené smlouvy
Termíny	Průběžně
Poznámky	Komplexní nákup a zpracování knihovních fondů jsou realizovány na základě smluvních vztahů s provozovateli knihoven (obcemi).

7. Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Název služby	Metodická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit
Strategický cíl	Podpora transformace knihoven na informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí
Charakteristika činnosti	Metodická, případně praktická pomoc při pořádání vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, které přispívají k rozvoji společenského a kulturního života v obci Podpora spolupráce se školami, spolky a dalšími subjekty v místě Ukázky moderních vzdělávacích aktivit, prezentace příkladů dobré praxe v pověřené knihovně
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny regionu
Periodicita	Podle potřeby na základě smlouvy/na vyžádání
Termíny	Průběžně
Poznámky	Vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity knihovny jsou ovlivněny místem, ve kterém knihovna působí. Cílem je rozvoj společenského a kulturního zázemí obyvatel obce, podpora místní společnosti napříč všemi věkovými kategoriemi, posílení spolupráce a solidarity. Knihovna spolupracuje s ostatními organizacemi a skupinami v místě. Forma práce vhodná pro využití dobrovolníků.

8. Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)

Název služby	Servis AKS využívaného pro výkon regionálních funkcí
Strategický cíl	Zajištění servisních služeb pro obsluhované knihovny kraje, zvýšení racionalizace jejich služeb nebo provoz regionálního automatizovaného kooperačního systému (RAKS)
Charakteristika činnosti	Zajištění servisních služeb AKS v částech, které jsou využívány k plnění regionálních funkcí (katalogizace, revize knihovních fondů a automatizované agendy výměnných souborů včetně provozu regionálního automatizovaného knihovního systému) Zaškolení pracovníků při práci s příslušnými moduly Roční údržba, případně upgrade Metodická a praktická pomoc při zavádění RAKS
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Pověřené i obsluhované knihovny na území kraje, na základě uzavřené smlouvy
Periodicita	Průběžně
Termíny	Dle plánu a aktuální potřeby
Jiná měřítka	Servis lze poskytnout pouze knihovnám používajícím AKS, který splňuje knihovnické a technické parametry, které stanoví pověřená knihovna.
Poznámka	Základní servisní služby knihovnického software mohou být poskytovány na základě smluvních vztahů.

10. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven

1. Krajská knihovna a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí vyplní jedenkrát ročně ke dni 31. 12. výkaz výkonu a financování regionálních funkcí. Formulář výkazu včetně vysvětlení pojmů je uveden v příloze. V jednotlivých rubrikách výkazu se uvádí prostá čísla bez teček a písmen.
2. Krajská knihovna zpracovává krajský sumář výkazu, který je nedílnou součástí výroční zprávy o výkonu regionálních funkcí knihoven v kraji.
3. Vyplněné formuláře jednotlivých výkazů a krajský sumář v elektronické formě v tabulkovém procesoru MS Excel odešle krajská knihovna za všechny knihovny vykonávající regionální funkce v termínu do 15. 3. následujícího roku Knihovnickému institutu Národní knihovny a příslušnému odboru krajského úřadu.

11. Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

1. Krajská knihovna ve spolupráci s pověřenými knihovnami zpracovává výroční zprávu o výkonu regionálních funkcí v příslušném kraji.
2. Výroční zpráva zahrnuje komplexní hodnocení výkonu regionálních funkcí ke dni 31. 12. a porovnání jejich plnění se standardem regionálních funkcí knihoven.
3. Krajská knihovna zašle výroční zprávu v termínu do 15. 3. následujícího roku Knihovnickému institutu Národní knihovny a příslušnému odboru krajského úřadu.
4. Výroční zpráva je do 31. 3. následujícího roku zveřejněna na webové stránce krajské knihovny.
5. Doporučená osnova výroční zprávy:

- a. Cíle regionálních funkcí v daném roce (formulovány v krajské koncepci regionálních funkcí, v písemných smlouvách o pověření výkonem regionálních funkcí, příp. se uvádí plánované základní kvantitativní parametry),
- b. Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí – poradenská a konzultační činnost, statistika, vzdělávání, tvorba výměnného fondu, další regionální funkce porovnání se standardem, krajskou koncepcí výkonu regionálních funkcí, stanovenými cíli, zhodnocení podílu krajské knihovny a jednotlivých pověřených knihoven, zjištěné problémy výkonu jednotlivých regionálních funkcí atd.),
- c. Hodnocení financování a personálního zajištění regionálních funkcí,
- d. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí je nedílnou součástí výroční zprávy (krajský sumář včetně kopií výkazů krajské knihovny a jednotlivých pověřených knihoven).

Národní knihovna zpracuje v termínu do 30. 6. následujícího roku celkovou zprávu o výkonu regionálních funkcí knihoven v rámci České republiky. Zprávu zašle Ministerstvu kultury, všem krajům, krajským knihovnám a zveřejní ji na svých webových stránkách.

V Praze dne 18. 12. 2019

.....

Mgr. Blanka Skučková
vedoucí oddělení literatury a knihoven
Ministerstva kultury

Příloha: Formulář výkazu výkonu a financování regionálních funkcí

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok
1	Kraj	
2	Název knihovny / (v krajském sumáři počet PK)	
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	
4	Počet obsluhovaných knihoven	
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	
7	počet poskytnutých konzultací	
8	počet metodických návštěv	
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01	
10	počet obslužených knihoven	
11	počet zpracovaných statistických výkazů	
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	
14	počet všech vzdělávacích akcí	
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	
16	počet všech účastníků	
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	
18	počet všech vyučovacích hodin	
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	
20	Porady	
21	počet obslužených knihoven	
22	počet akcí	
23	počet účastníků	
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
25	počet obslužených knihoven	
26	z toho (z ř. 25) počet revidovaných knihoven	
27	počet revidovaných knihovnických jednotek	
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF	
29	počet obslužených knihoven	
30	počet nakoupených knihovnických jednotek	
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF	
32	počet obslužených knihoven	
33	počet zpracovaných knihovnických jednotek	
34	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)	
35	stav výměnného fondu k 31.12.	
36	roční přírůstek VF	
37	roční úbytek výměnného fondu	
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	
40	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	

41	Cirkulace VF	
42	počet obsloužených knihoven	
43	počet expedovaných souborů	
44	počet svazků v souborech	
45	Servis automatizovaného knihovního systému	
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	
47	počet akcí, zásahů	
48	Doprava v rámci výkonu RF	
49	počet obsloužených knihoven	
50	počet ujetých km	
	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)	Rok
51	Kraj	
52	Název knihovny	
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	
54	z toho : nákup knihovního fondu	
55	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	
56	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	
57	Cestovné (číslo účtu 512)	
58	Ostatní služby (číslo účtu 518)	
59	z toho : doprava	
60	z toho : servis AKS	
61	z toho : nákup licence na el. zdroje	
62	z toho : nákup knihovnických služeb	
63	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	
64	z toho : platy zaměstnanců	
65	z toho : ostatní osobní náklady	
66	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	
67	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	
68	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	
69	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 68)	
70	Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 69)	
71	Investiční náklady	
72	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)	
73		
74	Přidělená dotace (krajská)	
75	Vráceno	
76		
77		
78		
79		
	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok
80		
81	Náklady za rok	

82	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	
83	z toho: na nákup knihovního fondu	
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	
85	z toho : platy zaměstnanců	
86	z toho: ostatní osobní náklady	
87	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82, 84, 87)	
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84,87,88)	
90	Investiční náklady	
91	Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)	
92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování	
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř. obcí)	
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř. obcí)	
	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu (mimo prostředky určené na RF)	Rok
95	Celkové částky, které knihovny získaly v daném roce	
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	
98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu	
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	

DEFINICE POLOŽEK VÝKAZU

Pro práci s výkazem regionálních funkcí platí definice podle statistického výkazu KULT

Počet obsluhovaných knihoven = knihovny, se kterými pověřená knihovna uzavřela smlouvu o poskytování služeb v rámci výkonu regionálních funkcí, nebo knihovny uvedené na seznamu, který tvoří nedílnou součást smlouvy mezi krajskou knihovnou a pověřenou knihovnou. Jedná se zejména o knihovny provozované obcemi. Krajská knihovna uvede údaj, který je součtem všech obsluhovaných knihoven v rámci kraje včetně poboček.

Počet obsloužených knihoven = knihovny nebo její pobočky, kterým byla ve sledovaném období poskytnuta určitá služba v rámci výkonu regionálních funkcí krajskou nebo pověřenou knihovnou. (Např. zúčastní-li se zaměstnanci městské či vysokoškolské knihovny jednoho nebo více odborných seminářů pořádaných v rámci výkonu regionálních funkcí, zaznamenává se tato knihovna jako jedna obsloužená knihovna. Obdobně se postupuje u každé služby zvlášť.)

Počet pracovníků zajišťujících RF = uvádí se celoroční průměrný přepočtený počet zaměstnanců, kteří zajišťují výkon regionálních funkcí.

Poskytnutá konzultace = vykazují se pouze konzultace a jiné poradenské činnosti, které se poskytují knihovnám, jejich zaměstnancům a také zřizovatelům knihoven a které si vyžádají alespoň 0,5 hodiny pracovního času nezávisle na tom, zda jsou poskytovány ústně či písemně. Nezahrnují se konzultace poskytované běžným uživatelům knihovny nebo vlastním zaměstnancům.

Metodická návštěva = konzultace a jiná poradenská činnost, která je poskytnuta přímo v pověřené nebo obsluhované knihovně a je spojena s výjezdem pracovníka z krajské nebo pověřené knihovny. Zahrnuje také zaškolování pracovníků. Konzultace poskytnuté při metodické návštěvě se již nezapočítávají do běžných konzultací (viz výše). Z metodických návštěv je zpracován zápis.

Vzdělávání knihovníků, semináře = pokud je seminář či jiná vzdělávací aktivita koncipována jako vícedenní, vykazují se jednotlivé dny jako samostatné akce.

Účastníci vzdělávacích akcí = počet účastníků vícedenní akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.

Výměnný fond = účelově budovaný knihovní fond, který je formou výměnných souborů zapůjčován obsluhovaným knihovnám. Zahrnuje knihovní fond budovaný z finančních prostředků kraje na regionální funkce, popřípadě z finančních prostředků, které za tímto účelem krajské knihovně a pověřeným knihovnám poskytují provozovatelé (obce) a z jiných zdrojů (dary apod.)

Cirkulace výměnného fondu = výměnný fond si obsluhované knihovny regionu půjčují ve formě souboru knih, časopisů či audiovizuálních dokumentů. Frekvence půjčování souboru, délka výpůjčky a počty svazků v souboru se řídí pravidly jednotlivých pověřených či krajských knihoven, avšak v minimálním ročním rozsahu stanoveném ve standardu. Vykazují se jen soubory půjčené knihovnám ve vykazovaném kalendářním roce. Pokud výpůjčka souboru přesahuje do dalšího kalendářního roku, nevykazuje se znovu.

Regionální automatizovaný knihovní systém = automatizovaný knihovní systém, který řeší automatizaci určitého regionu, a ne jen jedné určité knihovny. Většinou se jedná o oblast v působnosti jedné regionální pověřené knihovny. Funkčnost tohoto systému je zajišťována v regionálním datovém centru - knihovně, která iniciuje implementaci takového systému a umožňuje tak automatizaci dalších knihoven regionu. Předpokladem úspěšného fungování RAKS z hlediska katalogizace je existence silného katalogizačního centra s rozhodovacími pravomocemi.